

Cvičenie 6.

Príklad 6.1 Na základe riešenia Schrodingerovej rovnice dokážte, že pravdepodobnosť prechodu častice cez pravouhlú bariéru výšky V_0 (pre energiu častice platí $E < V_0$) je

$$T = \frac{1}{1 + \frac{V_0^2 \sinh^2 \alpha a}{4E(V_0 - E)}}, \quad \text{kde} \quad \alpha = \sqrt{2m(V_0 - E)/\hbar^2}. \quad (1)$$

Príklad 6.2 Ukážte, že pre prechod ľubovoľnou potenciálovou bariérou dostávame

$$T \approx e^{-2 \int_a^b \sqrt{\frac{2m}{\hbar^2}(V(x) - E)} dx}. \quad (2)$$

Príklad 6.3

Pomocou vzťahu z príkladu 6.1 odvodte $t_{1/2}$ pre α - rozpadajúce sa jadrá

$$t_{1/2} = \frac{\ln 2}{\lambda_0 f} e^{2(K_1 \frac{Z}{\sqrt{E}} - K_2 \sqrt{Zr})} \quad (3)$$

kde $t_{1/2}$ je polčas α - rozpadu jadra, λ_0 je pravdepodobnosť vzniku α - častice, f je počet nárazov α - častice na bariéru za sekundu a r je polomer pôvodného jadra. Čomu sa rovnajú konštanty K_1 a K_2 ? Vyčíslite ich.

Príklad 6.4

Pomocou vzťahu z príkladu 6.3 vypočítajte $T_{1/2}$ pre α - rozpady

${}_{90}^{220}\text{Th}(t_{1/2} = 10^{-5}\text{s}), Q_\alpha = 8.95;$

${}_{90}^{224}\text{Th}(t_{1/2} = 1.04\text{s}), Q_\alpha = 7.31;$

${}_{90}^{232}\text{Th}(t_{1/2} = 4.4 \times 10^{17}\text{s}), Q_\alpha = 4.08;$

porovnajte s experimentálnymi hodnotami danými v zátvorkách. Pri výpočte využite nasledujúce aproximácie

$E \approx Q_\alpha, \lambda_0 \approx 1, f \approx v/(r_0 A^{1/3}),$ kde $v = \sqrt{\frac{2(Q+V_0)}{m}}, V_0 \approx 35\text{MeV}.$

Príklad 6.5

Pomocou vzťahu z príkladu 6.1 odvodte Geieger-Nuttalovo pravidlo (zákon), ktoré sa dá matematicky zapísať ako

$$\log_{10} T_{1/2} = a(Z) + \frac{b(Z)}{\sqrt{E}} \quad (4)$$

Čomu je rovné $b(Z)$?

Postup: Zlogaritmujte rovnicu (3)

Príklad 6.6

V rozpade ${}^{228}\text{Th} \rightarrow {}^{224}\text{Ra} + \alpha$ majú emitované α - častice najvyššiu energiu 5,423 MeV a druhú najvyššiu energiu 5,341 MeV.

a) Vypočítajte Q hodnotu z nameranej energie α -častice.

b) Vypočítajte energiu 1. excitovaného stavu ${}^{224}\text{Ra}$.